

Strípky Čriepky

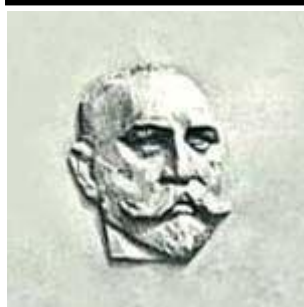
Časopis Čechů, Moravanů, Slezanů a Slováků na Novém Zélandě

Číslo 8 (No. 8)

Srpen 2011 (August 2011)

Ročník 22 (Vol. 22)

Čeští vynálezci světa – Prvky konstrukce automobilů

Ujet automobilem 328 km za 14,5 hodiny čistého času – takový údaj by dnes upoutal spíše svou pomalostí.

Avšak v roce 1898 tomu bylo jinak a člověk, který za tím vším stál se jmenoval Leopold Sviták a onen automobil nese hrdé jméno Präsident a dodnes patří

k nejvýznamnějším exponátům Národního technického muzea.

Leopold Sviták se narodil 11. října 1856. Navštěvoval obecnou školu v Hukvaldech ve stejné době, kdy tam býval žákem i Leoš Janáček. Vyučil se u zámečnického mistra v Kroměříži k němuž do učení nastoupil v roce 1869.

Tomuto povolání se však přímo nikdy nevěnoval. Po vyučení se vydal do světa na zkušební a své putování ukončil v roce 1844 na naléhání svého otce. Po návratu nastoupil jako dělník k firmě Schustala v Kopřivnici a poněvadž jej práce bavila brzy se vypracoval postupně na mistra, dílovedoucího, vrchního mistra a závodního mistra.

V letech 1897-1898 se stal duchovním otcem automobilu NW Präsident, který byl pod jeho vedením zkonstruován, jako vůbec první osobní automobil v Rakousku-Uhersku. Tento automobil byl velice luxusní a vynikal originální konstrukcí. Novinkou byla ochrana předních kol nárazníkem.

Benzínový motor 3,7 kW byl umístěn vzadu pod sedadlem. Byl vodou

chlazený, přičemž chlazení obstarávaly chladiče neobvyčejné konstrukce vpředu a na krytu motoru. Pohonná směs se tvořila v povrchovém odpařovacím karburátoru. Zapalování bylo nízkonapěťové a odtrhovací.

Mazání obstarávaly kapací a tlakové maznice. Kloubový řetěz přenášel hnací sílu na zadní nápravu s koly o průměru 1100 mm. Originální bylo řešení řízení, kdy se přední kola natáčela okolo svislých čepů, jak je tomu dodnes.

Zajímavé bylo rovněž řešení způsobu řazení 36 rychlostních stupňů. Jinak vůz neměl ještě volant a řídil se jako velocipedy říditky.

Nový vůz Präsident byl po několika zkušebních jízdách připraven k odvážné cestě po vlastní ose na výstavu do Vídně.

Cestu dlouhou 328 km vůz úspěšně zvládl za 24 a čtvrt hodiny, z toho čistá jízda trvala 14,5 hodiny. Úspěšný konstruktor Leopold Sviták byl pro své velké nadání poslán do ciziny na studijní cesty. Bohužel nešťastně pro něj skončil 1. máj roku 1900, kdy při

zkušební jízdě s vozem havaroval na císařské ulici v Rychalticích na mostu. Jeden z jeho spolujezdců svým zraněním podlehl, druhý byl těžce zraněn a sám Sviták přišel o nohu.

V následujícím soudním procesu jej zachránilo od odsouzení a potrestání až svědectví průmyslníka Liebiga. Leopold Sviták zemřel 10. prosince 1931.

Převzato z Internetu

